

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoE/15/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4314209117
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4314209117.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovvej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Advokát s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 36 865 141, proti povinnej: P. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom D., V. XX/XX, o vymoženie 561,27 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Levice zo dňa 30. decembra 2021 č. k. 9Er/470/2014-98 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch o neprípustnosti (II.) a zastavení exekúcie (III.) p o t v r d z u j e .

Povinnej sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie návrh povinnej na povolenie odkladu exekúcie zamietol (I.), exekúciu vyhlásil za neprípustnú (II.) a exekúciu zastavil (III.). Rozhodol, že súdnemu exekútorovi JUDr. Rudolfovi Krutému, PhD., Exekútorový úrad so sídlom Záhradnícka 60, Bratislava, sa náhrada trov exekúcie nepriznáva (IV.). Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 243h ods. 1, § 41 ods. 2 písm. d), § 56 ods. 2, § 57 ods. 1 písm. g), § 196, § 200 ods. 1 a 5 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1 a 2 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 1 ods. 2, § 2 písm. a) a d) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods. 1, 2, 3 a 4, § 53 ods. 1, § 53 ods. 4 písm. r), § 53 ods. 5, § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a uviedol, že návrhom na vykonanie exekúcie spísaným do zápisnice u súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD., Exekútorový úrad so sídlom Záhradnícka 60, Bratislava dňa 12. 02. 2014 sa oprávnený domáhal vykonania exekúcie proti povinnému pre vymoženie pohľadávky 561,27 eura s príslušenstvom, na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok sp. zn. SR 01237/12 zo dňa 23. 05. 2012 vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a.s., Karloveské rameno 8, Bratislava, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 11. 06. 2012 a vykonateľnosť dňa 14. 06. 2012. Dňa 15. 07. 2014 vydal súd prvej inštancie poverenie, ktorým poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie v prospech oprávneného. Súdny exekútor dňa 17. 01. 2019 postúpil súdu návrh povinnej na odklad a zastavenie exekúcie, ktorý povinná odôvodnila tým, že po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré viedli k zániku vymáhaného nároku a sú tu okolnosti, ktoré bránia jeho vykonateľnosti, exekučný titul je v rozpore s dobrými mravmi, Ústavou Slovenskej republiky a úniijným právom. Povinná uviedla, že právomoc rozhodcovského rozsudku bola založená na absolútne neplatnom právnom úkone (rozhodcovskej doložke ako neprijateľnej zmluvnej podmienke v zmysle § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka). Povinná záverom žiadala o povolenie odkladu exekúcie z dôvodu, že možno očakávať, že exekúcia bude zastavená. Súd prvej inštancie po preskúmaní návrhu povinnej na odklad a zastavenie exekúcie, vyjadrenia oprávneného, ako aj exekučného titulu a zmluvy o úvere, zistil nasledovný skutkový stav. Oprávnený ako dodávateľ a povinná ako spotrebiteľ uzavreli dňa 07. 06. 2011 zmluvu o úvere č. 403700686 (ďalej len „zmluva o úvere“). Táto zmluva má povahu spotrebiteľskej zmluvy s poukazom na

znenie § 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, znenie § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Z okolností utvárania zmluvy a najmä s ohľadom na povahu strán zmluvy je zrejmé, že oprávnený pri uzatváraní zmluvy o úvere konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti a zmluvu uzatvoril s povinnou ako fyzickou osobou nepodnikateľom. Aj keď v zmluve o úvere dlžník (povinná) prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania, v danom prípade to nepostačuje na vyvodenie záveru, že daná zmluva nie je spotrebiteľská. Veriteľ totiž musí preukázať opodstatnenosť poukazu na podnikateľskú činnosť/povolanie/zamestnanie dlžníka a súvis poskytovaného úveru s takouto činnosťou; nepreukázanie tejto skutočnosti vedie k tomu, že normy obchodného práva (vrátane všeobecnej úpravy úveru) sú v takomto prípade použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej tu z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Na základe uvedeného mal súd prvej inštancie jednoznačne preukázané, že ide o spotrebiteľskú zmluvu a na právny vzťah medzi účastníkmi je nutné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, ktoré majú kogentnú povahu a sú súčasťou obsahu záväzku bez ohľadu na dohodu strán. V tejto súvislosti súd prvej inštancie zistil, že spolu so zmluvou o úvere bola v ten istý deň uzatvorená aj rozhodcovská zmluva, na podklade ktorej v spore medzi účastníkmi rozhodol rozhodcovský súd. Súd prvej inštancie preskúmal rozhodcovskú zmluvu, ktorá bola uzavretá medzi veriteľom (oprávneným v tomto konaní) a dlžníkom (povinnou v tomto konaní), pričom zistil, že táto bola pripravená na vopred formulovanom tlačive, ktoré vypracoval veriteľ s tým, že sa v nej dopĺňali len určité údaje o osobe dlžníka a úverovej zmluvy, na ktorú sa mala takáto rozhodcovská zmluva vzťahovať. Otázkou, ktorou sa súd musel pri rozhodovaní zaoberať, bolo posúdenie, či rozhodcovská zmluva bola uzavretá platne alebo nie, a teda či rozhodcovský súd mal právomoc rozhodnúť o nároku, ktorý si v rozhodcovskom konaní uplatnil žalobca a následne v exekučnom konaní oprávnený. V predmetnej rozhodcovskej zmluve sa veriteľ a dlžník dohodli, že spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmienok zabezpečujúcej úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie budú riešené v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom alebo cestou príslušného súdu v súdnom konaní. Výber súdu, ktorý bude prejednávať vec a rozhodovať o nej spočíval na tej zmluvnej strane, ktorá podáva žalobný návrh. Podľa takto dohodnutej rozhodcovskej zmluvy tak je možné spory medzi stranami tohto konania riešiť aj v súdnom konaní, avšak výber, pred akým súdom sa bude riešiť ich spor, spočíva vždy na žalobcovi. Z takto formulovanej rozhodcovskej zmluvy tak vyplýva, že v prípade, ak by podával návrh na začatie rozhodcovského konania žalobca (oprávnený) ako dodávateľ, tak žalovaný (povinná) ako slabšia zmluvná strana, teda spotrebiteľ, bola nútená podrobiť sa rozhodcovskému konaniu, pričom ustanovenie § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje aj problematiku rozhodcovskej zmluvy, sa má vykladať z pohľadu spotrebiteľa tak, aby bola zabezpečená ochrana jeho práv. Ak by žalobca ako dodávateľ začal konanie na rozhodcovskom súde, tak je takáto rozhodcovská zmluva neprijateľná, pokiaľ nie je daná možnosť pre spotrebiteľa, aby takéto rozhodcovské konanie zastavil alebo sa mu iným spôsobom vyhol. Aj napriek skutočnosti, že bola uzavretá rozhodcovská zmluva, ktorá mala nevýhradný charakter, tak spotrebiteľ mal len iluzórnu a domnelú možnosť voľby pri výbere súdu, ktorý bude prejednávať spory vyplývajúce z uzavretej zmluvy o úvere, pretože súdu je známe z jeho činnosti, že oprávnený ako veriteľ pravidelne uprednostňuje pri riešení jeho nárokov a sporov vyplývajúcich z uzavretých úverových zmlúv rozhodcovské žaloby a rozhodcovské súdy, pričom jeho nároky vyplývajú zo štandardne formulovaných zmlúv. Okrem toho v prípade, ak si uplatňuje svoje práva z titulu úverovej zmluvy spotrebiteľ ako slabšia zmluvná strana tak ten uprednostňuje všeobecné štátne súdy pred rozhodcovskými súdmi. Zároveň súd prvej inštancie tiež podotkol, že rozhodcovský súd iba málokedy posudzuje platnosť založenia vlastnej právomoci s tým, že túto pri svojich rozhodnutiach zväčša formalisticky konštatuje ako danú. Súd prvej inštancie tak dospel k názoru, že oprávnený predložil účelovo povinnej rozhodcovskú zmluvu ako spotrebiteľovi, ktorý nepozná pravidlá rozhodcovského konania a nevenuje takejto rozhodcovskej zmluve dostatočnú pozornosť a zneužíva tak nevedomosť spotrebiteľa pri vyjednávaní podmienok zmluvného vzťahu s tým, že takéto konanie je v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a nemôže ho zhojiť ani skutočnosť, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá na samostatnom liste papiera. V takejto podobe uzatvorenú rozhodcovskú zmluvu považujú i súdy za neplatnú a označujú ich ako zmluvy obsahujúce neprijateľné zmluvné podmienky (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Nitre č. k. 6Co/107/2019-158 zo dňa 18. 03. 2020). Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok

materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený, a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere, konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku zo zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd napĺňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Praktickým dôsledkom uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy bolo to, že spotrebiteľovi bola fakticky odoprená možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom, čím reálne došlo k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa podpisom rozhodcovskej zmluvy reálne vopred vzdal práva na účinnú právnu obranu. Rozhodcovský rozsudok iba formálne prebral argumenty žalujúcej strany a nevysporiadal sa s inštitútmi zameranými na ochranu práv vyplývajúcich pre spotrebiteľa zo spotrebiteľskej zmluvy. Nemohol byť preto zákonným podkladom na vykonanie exekúcie. Súd prvej inštancie tak po preskúmaní rozhodcovskej zmluvy dospel k názoru, že tá má charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka v dôsledku čoho je neplatná a to aj s poukazom na skutočnosť, že samotný oprávnený vyberal rozhodcovský súd, pred ktorým mali byť prejednané sporné nároky vyplývajúce z úverovej zmluvy. Z vyššie uvedených dôvodov súd prvej inštancie návrhu povinnej na zastavenie exekúcie vyhovel. Súd prvej inštancie návrh povinnej na povolenie odkladu exekúcie zamietol, nakoľko jeho povolenie by bolo nadbytočné vzhľadom k tomu, že súd exekúciu zastavil. Súdny exekútor podaním doručeným súdu dňa 02. 09. 2021 oznámil, že v prípade zastavenia exekúcie si trovy exekúcie neuplatňuje. Nakoľko súdny exekútor si v súvislosti so zastavením exekúcie náhradu trov exekúcie neuplatnil, súd prvej inštancie mu náhradu trov exekúcie nepriznal.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie v časti výroku, ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú a zastavená z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP a uviedol, že je nepochybné, že rozhodcovská zmluva, dohodnutá medzi ním a povinnou je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Už len z tohto pohľadu rozhodcovská zmluva nevyžaduje od povinnej, aby spory s oprávneným riešila výlučne v rozhodcovskom konaní. Zo znenia čl. II bod 1 rozhodcovskej zmluvy vyplýva, že nie je daná výlučnosť rozhodcovského súdu, a povinná sa má možnosť v prípade nespokojnosti obrátiť na všeobecný súd. Podľa odbornej literatúry rozhodcovská doložka v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je pre spotrebiteľa nevýhradná (t. j. dáva mu možnosť vždy sa pred podaním žaloby proti dodávateľovi rozhodnúť, či ju podá na všeobecnom alebo rozhodcovskom súde) nebude dotknutá ustanovením § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka Každému účastníkovi rozhodcovského konania sa má poskytnúť rovnaká možnosť na uplatnenie jeho práv a na ich ochranu. V prípade, že sa účastníci rozhodcovského konania dohodnú na predložení svojho sporu na prerokovanie stálemu rozhodcovskému súdu v zásade platí, že sa podrobujú predpisom tohto súdu. Podľa § 14 ods. 2 ZoRK upravujúceho náležitosti rokovacieho poriadku, rozhodcovský súd postupuje v ňom neupravených otázkach podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní. V prípade, že obe strany rozhodcovskú doložku v znení o výbere rozhodcu podpísali, svojím podpisom vyslovili súhlas s prerokovaním sporu pred rozhodcom ustanoveným už v rozhodcovskej doložke/zmluve. Sporová strana mohla už pri podpise rozhodcovskej doložky alebo zmluvy vysloviť nesúhlas s osobou uvedeného rozhodcu a mala možnosť navrhnúť na rozhodovanie iného rozhodcu. Ak bola rozhodcovská doložka alebo zmluva jasne a určite formulovaná aj s uvedením mena rozhodcu a podpísaná zástupcami oboch strán, každá z nich mala možnosť vzniesť námietky voči uvedenej osobe rozhodcu. V takomto prípade sa domnieval, že nedošlo k porušeniu zásady rovnosti v rozhodcovskom konaní pri menovaní osoby rozhodcu, lebo druhá strana sa rozhodla slobodne o podpísaní doložky a mala možnosť vyjadriť nesúhlas s jej menovaním. Ak by mal predsa len odporca, v tomto konaní povinná pochybnosti o stanovenou rozhodcovi a domnievala sa, že ide o sudcu, ktorý rozhoduje zaujato a nespravodlivo, mohla podať námietku predpojatosti. V takomto prípade môže každá strana použiť postup podľa § 9 ZoRK a vzniesť námietku predpojatosti voči rozhodcovi, o ktorých sa dozvedela buď z oznámenia rozhodcu o vzťahu k veci alebo k stranám, alebo z iných dôvodov, o ktorých sa dozvedeli po ustanovení rozhodcu. Mala možnosť tak urobiť v žalobnej odpovedi, nakoľko v každom a jednom prípade je zasielaná výzva na žalobnú odpoveď. Odmieťa akékoľvek argumenty, ktoré majú evokovať stav, že rozhodcovská zmluva nebola individuálne

dojednaná, nakoľko rozhodcovská zmluva nie je uzatváraná vždy. V prípade predmetnej zmluvy sa teda jedná o individuálne dojednanú podmienku, v prípade ktorej nemôže ísť o podmienku neprijateľnú v zmysle naznačovanom povinnou. Navyše z dôvodu existencie samostatného dokumentu má dlžník/klient (v tomto prípade povinná) na výber, či sa rozhodcovského konania zúčastní, alebo nie. Je navyše logické, že pokiaľ by zo strany spotrebiteľa došlo po uzavretí zmluvy k jej porušeniu, t. j. k jeho protiprávnemu konaniu, bude to práve dodávateľ, ktorý bude nútený obrátiť sa so žiadosťou o právnu ochranu na príslušný orgán, a to buď na základe voľby medzi rozhodcovským a súdnym konaním, alebo priamo na súd (pretože vo vzťahu k nemu nebude uzavretá rozhodcovská doložka) alebo priamo na rozhodcovský orgán (pretože vo vzťahu k nemu bude rozhodcovská doložka výhradná). Následky tohto procesného kroku už upravuje príslušné procesné právo, a nie rozhodcovská zmluva. Podľa ustanovenia § 19 ZoRK podanie žaloby na rozhodcovský súd má rovnaké právne účinky, ako keby bola žaloba podaná na súd. Po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na súde alebo pred iným rozhodcovským súdom. Znamená to teda prekážku litispendencie pre akékoľvek ďalšie žaloby v tej istej veci, a to aj v obrátenom procesnom postavení. Podľa § 106 ods. 3 OSP ak sa rozhodcovské konanie začalo skôr, než došlo k súdnemu konaniu, preruší súd konanie o neexistencii, neplatnosti alebo zániku zmluvy až do doby, než sa v rozhodcovskom konaní rozhodne o právomoci alebo vo veci samej. Takýmto záverom nie je navyše vôbec dotknuté právne postavenie spotrebiteľa. Ten má predsa možnosť obrátiť sa skôr ako dodávateľ na všeobecný súd s nárokom z titulu porušenia jeho (napr. spotrebiteľských) práv alebo má možnosť sa brániť v rozhodcovskom konaní. Platnosť právneho úkonu navyše treba hodnotiť v čase jeho uzavretia a bez hypotetického zvažovania okolností, ktoré môžu, ale nemusia, nastať po jeho uzavretí. Dôležité teda je to, či zmluva v čase jej uzavretia sama osebe umožňuje alebo neumožňuje spotrebiteľovi uskutočniť voľbu medzi súdom alebo alternatívnym riešením sporu. Nie je vôbec dôležité, čo sa môže stať v budúcnosti. Bol presvedčený, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá platne, v zmysle platných právnych predpisov (v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy) a nemožno mať teda žiadne pochybnosti o jej legitímnosti. Konštatoval, že prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov. Rovnaký záver vyplýva aj zo znenia aktuálne účinnej smernice č. 2005/48/ES o spotrebiteľskom úvere (čl. 24 ods. 1), ktorá zaväzuje členské štáty zabezpečiť primeraný a účinný postup na urovnanie spotrebiteľských sporov, ktoré sa dotýkajú zmluvy o úvere. V otázke prípustnosti rozhodcovskej doložky v spotrebiteľských sporoch poukázal na rozhodnutia súdov Českej republiky. Rozhodcovská zmluva ako dokument na samostatnom liste papiera môže, ale rovnako nemusí byť uzavretá spolu so zmluvou o úvere. Následne preto, v prípade, že žiadateľ o úver uzavrie rozhodcovskú zmluvu, pri vzniku sporu zo zmluvy o úvere má každá strana možnosť voľby medzi rozhodcovským a súdnym konaním (nakoľko sa jedná o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu). V prípade, že rozhodcovskú zmluvu žiadateľ neuzavrie, eventuálny spor zo zmluvy o úvere sa bude riešiť súdnou cestou. Ako z vyššie uvedeného vyplýva, v prípade rozhodcovskej zmluvy sa teda jedná o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku. Medzi ním a povinnou bola v predmetnom prípade uzatvorená rozhodcovská zmluva, a to na samostatnom liste papiera, oddelene od samotnej zmluvy o úvere. Zároveň poukázal, že povinná svojím podpisom zo dňa 07. 06. 2011 vyhlásila, že s uzatvorením rozhodcovskej zmluvy súhlasí, zároveň vyhlasuje, že bola pred uzatvorením zmluvy osobitne poučená o dôsledkoch uzatvorenia tejto rozhodcovskej zmluvy. Povinná svojím podpisom ako vážnym, zrozumiteľným a určitým prejavom vôle súhlasil s uzavretím. Vzhľadom na vyššie uvedené žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v prvom výroku (výrok o zastavení exekúcie) zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žiadal úhradu trov konania, vrátane trov odvolacieho konania.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací podľa § 34 CSP, po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spíňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal a dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke, preto uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch o neprípustnosti a zastavení exekúcie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

4. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že exekučné konanie v danej veci začalo dňa 12. februára 2014, kedy bola pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, PhD. spísaná zápisnica o návrhu na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného Slovenská rozhodcovská a. s., so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, sp. zn. SR 01237/12 zo dňa 23. mája 2012, ktorý mal nadobudnúť právoplatnosť dňa

11. júna 2012 a vykonateľnosť dňa 14. júna 2012. Poverením zo dňa 15. júla 2014 súd prvej inštancie poveril súdneho exekútora vykonaním predmetnej exekúcie. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 22. júna 2017 č. k. 9Er/470/2014-32 rozhodol v zmysle § 243f ods. 6 Exekučného poriadku o pokračovaní exekúcie. Dňa 17. januára 2019 bol súdu prvej inštancie doručený návrh povinnej na odklad a zastavenie exekúcie. Súd prvej inštancie v prejednávanej veci rozhodol napadnutým uznesením, ktorého výrok o vyhlásení exekúcie za neprípustnú (II.) a výrok o zastavení exekúcie (III.) je v dôsledku podaného odvolania predmetom preskúmania odvolacím súdom.

5. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Podľa § 243d ods. 1 a 2 Exekučného poriadku exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, 4ead) vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. Na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, 4ead) a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

8. Podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014 exekúciu súd zastaví, ak exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

9. Podľa § 58 ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014 exekúciu zastaví súd na návrh alebo aj bez návrhu.

10. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne vec po právnej stránke posúdil a svoje rozhodnutie aj správne a v dostatočnom rozsahu odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval.

11. Na potvrdenie správnosti záverov súdu prvej inštancie a k námietkam uvedeným v odvolaní oprávneným odvolací súd uvádza, že účelom exekučného konania je nútená realizácia vykonaná zásahom do absolútnych majetkových práv povinnej osoby, ktorá sa uskutočňuje za podmienok a predpokladov vymedzených procesnými predpismi, s cieľom uspokojiť pohľadávku oprávneného, ktorá mu bola priznaná vykonateľným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu. Povinná osoba ručí celým svojím majetkom a oprávnený sa môže domáhať uspokojenia svojej pohľadávky z celého tohto majetku. Na druhej strane je nevyhnutné, aby exekučné právo zabezpečovalo ochranu povinnej osoby, i práva tretích osôb pred nadmernými a neopodstatnenými zásahmi vykonanými prostriedkami núteného výkonu rozhodnutí. Spojenie týchto základných postulátov znamená, že exekučné konanie sa môže vykonávať len na uspokojovanie skutočne existujúcich práv, len za podmienok a spôsobmi, ktoré určuje zákon, iba v rozsahu, ktorý postačuje na uspokojenie oprávneného a výlučne z majetku povinnej osoby. Porušenie ktoréhokoľvek z týchto princípov uplatňujúcich sa v exekučnom práve spôsobuje neprípustnosť exekúcie (úplnú alebo čiastočnú). Dôvody neprípustnosti exekúcie ustanovuje zákon (medzi nimi aj § 57 ods. 1 Exekučného poriadku). Každý z týchto dôvodov neprípustnosti (všeobecných alebo osobitných) má za následok zastavenie exekúcie. Zastavením exekúcie rozumieme procesný úkon (uznesenie) exekučného súdu smerujúci k trvalému upusteniu od vykonávania exekúcie vydaný po zistení neprípustnosti exekúcie, ktorá nastala v dôsledku zákonom predvídaných hmotnoprávných aj procesnoprávných skutočností zásadne po vydaní exekučného titulu, výnimočne aj pred jeho vydaním.

12. V zmysle vyššie uvedeného sa exekučné konanie môže vykonávať len na uspokojenie skutočne existujúcich práv, len za podmienok a spôsobmi, ktoré určuje zákon, iba v rozsahu, ktorý postačuje na uspokojenie oprávneného a výlučne z majetku povinnej osoby. Porušenie ktoréhokoľvek z týchto princípov spôsobuje neprípustnosť exekúcie, či už úplnú alebo čiastočnú. Dôvody neprípustnosti exekúcie sú uvedené v § 57 Exekučného poriadku, prípadne vyplývajú z iných ustanovení Exekučného poriadku alebo osobitného zákona. V zásade ide o dôvody týkajúce sa exekučného titulu, pochybení pri uskutočňovaní exekúcie, dôvody súvisiace s úkonmi účastníkov, prípadne o okolnosti spojené s hmotnoprávnym zánikom záväzku po vzniku exekučného titulu. Jedným z uvedených dôvodov „in concreto“ je ustanovenie § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014, ktorý sa z hľadiska svojej imanencie vzťahuje aj na skutočnosť, že rozhodnutie predložené ako exekučný titul je nulitným právnym aktom.

13. Odvolací súd dodáva, že súd prvej inštancie zmluvu o úvere uzatvorenú 7. júna 2011 medzi oprávneným a povinnou správne posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu. Spotrebiteľská zmluva je vo všeobecnosti definovaná v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka ako každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podmienkou pre posudzovanie zmlúv ako spotrebiteľských je v prvom rade tá skutočnosť, že zmluvnými stranami sú dodávateľ a spotrebiteľ. Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) ako „lex specialis“ modifikuje definíciu spotrebiteľského právneho vzťahu v zmysle § 1 ods. 2 a nasl. citovaného zákona. V tomto smere odvolací súd zastáva názor, že právny vzťah medzi oprávneným a povinnou založený zmluvou o úvere je v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere v spojení s ustanovením § 1 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere vzťahom spotrebiteľským. V predmetom vzťahu mal odvolací súd za preukázané, že oprávnený vystupoval v postavení veriteľa/dodávateľa a povinná ako druhá zmluvná strana v postavení dlžníka/spotrebiteľa. Charakteristickým znakom spotrebiteľskej zmluvy je to, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ bez možnosti spotrebiteľa tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Tieto zmluvy sú spravidla vopred pripravené na formulároch a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu tejto zmluvy alebo jej zmeny.

14. K odvolacej námietke oprávneného, že predmetná rozhodcovská zmluva uzatvorená dňa 7. júna 2011 je tzv. nevýhradná, a že súd prvej inštancie nesprávne posúdil rozhodcovskú zmluvu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, odvolací súd nahliada ako na nedôvodnú. V tomto smere odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie dostatočne zistil a posúdil rozhodcovskú zmluvu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, a to aj v spektre aplikačnej praxe súdov SR, v ktorej bol viac krát vyslovený právny záver, podľa ktorého rozhodcovská doložka resp. zmluva, ktorá síce umožňuje výber medzi rozhodcovským súdom a štátnym súdom, ale ak by dodávateľ inicioval (začal) rozhodcovské konanie skôr (ako prvý), dosiahol by nad spotrebiteľom dominanciu, na základe ktorej by bol spotrebiteľ povinný riešiť spor v rozhodcovskom konaní, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože svojím obsahom a významom konštituuje hrubú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Rozhodcovská zmluva nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť, čo umocňuje aj skutočnosť, že rozhodcovská zmluva bola so spotrebiteľom uzatvorená v rovnaký deň ako zmluva o úvere, čo nasvedčuje aj o korelácii medzi poskytnutím úveru a podpísaním rozhodcovskej zmluvy. Uvedená rozhodcovská zmluva bola uzavretá v štandardizovanej formulárovej podobe, oprávnený ju predkladal povinnej v predtlačí, dopĺňali sa len údaje o povinnej osobe ako meno, adresa a rodné číslo/ dátum narodenia. Vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa a jeho slobodnú voľbu o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej zmluvy je potom potrebné túto považovať v celosti za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, teda povinnej, a to podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere v spojení s ustanovením § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere.

15. Z uvedených dôvodov námietky oprávneného uvedené v odvolaní považoval odvolací súd za neopodstatnené a zhodne so súdom prvej inštancie má za to, že predmetný exekučný titul nespĺňa náležitosti vykonateľného rozhodnutia, pretože bol vydaný orgánom, ktorý nemal právomoc vo veci

konať a rozhodnúť. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

16. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnej povinnej síce vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, avšak keďže jej žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, odvolací súd rozhodol, že povinnej sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).